

HANNA KULESZA

NABYTKI DZIAŁU RĘKOPISÓW ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH W LATACH 1995–1998

W latach 1995–1998 zbiory Działu Rękopisów ZNiO wzbogaciły się o 756 jednostek akcesyjnych, co stanowi (uwzględniając jednostki wielotomowe) blisko tysiąc tomów, przekazanych głównie w formie darów. W roku 1995 przybyło 158 pozycji, w 1996 – 107, w 1997 – 412. W roku 1998 wpisano do księgi akcesyjnej zaledwie 79 jednostek rękopiśmiennych, jednak wkrótce potem zaliczono w poczet zbiorów ogromne archiwum Jana Nowaka-Jeziorańskiego.

Do największych i najcenniejszych nabytków lat 1995–1998 należy niewątpliwie archiwum Tadeusza Żenczykowskiego, darowane Zakładowi w 1997 r. przez żonę pisarza, Daromiłę. Obejmuje ono 262 jednostki akcesyjne (w chwili obecnej 414 tomów).

Tadeusz Żenczykowski (1907–1997) był wybitnym publicystą i dziennikarzem, znawcą współczesnej historii Polski. W latach 1922–1945 działał w Związku Strzeleckim, przez wiele lat redagował pismo „Strzelec”. Pracował m.in. w Ministerstwie Sprawiedliwości, w 1938 r. został posłem na sejm z ramienia Obozu Zjednoczenia Narodowego. W czasie wojny działał w Biurze Informacji i Propagandy Komendy Głównej AK, m. in. kierował Akcją „N” (dywersyjna propaganda antyniemiecka). Pod koniec 1945 r. wyjechał z Polski. Osiedlił w Londynie, gdzie współpracował z „Dziennikiem Polskim”, działał w Kole Byłych Żołnierzy AK i Studium Polski Podziemnej, był też członkiem organizacji Niepodległość i Demokracja. Od 1954 r. był redaktorem, a następnie zastępcą dyrektora Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w Monachium. W 1972 r. przeszedł na emeryturę, wrócił do Londynu i zajął się publicystyką.

Trzon archiwum stanowią różnorodne materiały obrazujące powojenną działalność polityczną, społeczną i publicystyczną Żenczykowskiego. W poszczególnych paczkach znajdują się oryginalne dokumenty i kserokopie, skrypty RWE, maszynopisy prac i audycji, notatki, listy, fotografie, wycinki prasowe itp., z grubsza uporządkowane według kryterium tematycznego. Wiele miejsca zajmuje dokumentacja, skrupulatnie gromadzona przez autora do książek: *Obsada personalna stanowisk publicznych w Polsce* (Monachium 1958), *Dramatyczny rok 1945* (Londyn 1981), *Dwa Komitety 1920, 1944 [...]* (Paryż 1983), *Samotny bój Warszawy* (Paryż 1985), *Polska Lubelska 1944* (Paryż 1987). Towarzyszą jej recenzje i korespondencja. W zbiorze znajdują się także maszynopisy artykułów,

pisanych głównie do „Dziennika Polskiego”, a nawet fotokopie okupacyjnych broszur wydawanych pod pseudonimami oraz prace innych osób.

Wieloletnia praca Tadeusza Żenczykowskiego w Radiu Wolna Europa również znalazła odzwierciedlenie w archiwum – znaczną jego część stanowią masyzynopisy i skrypty audycji (m.in. cyklu „Z lat Polski podziemnej i dziejów PRL” z lat 1954–1993).

Jako były żołnierz Armii Krajowej i autor prac o jej historii Żenczykowski zebrał wiele materiałów dotyczących m. in. akcji „Burza”, powstania warszawskiego oraz Koła Byłych Żołnierzy AK w Londynie, którego był współzałożycielem. Nazwiska działaczy AK pojawiają się też w obszernym zbiorze dokumentacji na temat polityków Polski międzywojennej i lat II wojny. Są w nim materiały dotyczące Józefa Becka, Janusza Bokszczanina, Tadeusza Bora-Komorowskiego, Jerzego Chmielewskiego, Emila Fieldorfa, Juliana Harasina, Teresy Lechnickiej-Affeltowicz, Jana Mazurkiewicza, Ludwika Muzyczki, Leopolda Okulickiego, Józefa Piłsudskiego, Władysława Raczkiewicza, Walerego Sławka, Stefana Starzyńskiego, Michała Tokarzewskiego, Wincentego Witosa i innych, są teksty i nagrania audycji z udziałem Edwarda Raczyńskiego. Archiwum zawiera też wiele dokumentów, listów, ustaw, odezów i komunikatów oraz wycinków prasowych itp. materiałów, ilustrujących działalność instytucji ważnych dla polskiej emigracji, takich jak: Rząd Emigracyjny w Londynie i jego Delegatura na Kraj, Studium Polski Podziemnej, Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Fundusz Obrony Narodowej, Kongres Kultury Polskiej na Obczyźnie.

Na uwagę zasługuje też duży zespół materiałów dotyczących polityków i działaczy PRL i lewicy, wśród których są m.in.: Mikołaj Arciszewski, Zygmunt Berling, Bolesław Bierut, Józef Cyrankiewicz, Edward Gierek, Władysław Gomułka, Wojciech Jaruzelski, Zenon Kliszko, Mieczysław Moczar, Marcei Nowotko, Edward Ochab, Edward Osóbka-Morawski, Bolesław Piasecki, Marian Spychalski, Józef Światło, Karol Świerczewski, Józef Tejehma i wielu innych.

Oprócz teczek dotyczących poszczególnych osób w archiwum znajduje się duża ilość różnego rodzaju papierów (w tym tekstów i skryptów audycji a także raportów z rozmów i wycinków prasowych), ilustrujących poszczególne zagadnienia z powojennej historii Polski, której kulisami Tadeusz Żenczykowski szczególnie się interesował i którą komentował „na bieżąco”. Papiery zgromadzone w tezkach tematycznych dotyczą m. in. wydarzeń 1956 r., frakcji natolińskiej w PZPR, wyborów do sejmu, PAX-u, sprawy Wańkowicza, prasy po Październiku, Polaków w Rosji, harcerstwa, związków zawodowych i innych organizacji, Marca 68, opozycji lat siedemdziesiątych (KOR, KPN, Konwersatorium „Doświadczenie i Przyszłość”), strajków i „Solidarności”, a także stosunków Kościoła – państwo (m. in. prześladowań Kościoła w latach 1951–1953) oraz procesów politycznych od lat czterdziestych po osiemdziesiąte.

Wiele miejsca zajmuje też dokumentacja (w formie skryptów audycji, kserokopii dokumentów, listów, opracowań, raportów, wycinków prasowych) do audycji i publikacji dotyczących zagadnień ważnych dla współczesnej historii Polski, m. in.: roku 1918 i 1920, zatargu z Gdańskiem w 1932 r., września 1939 r., po-

wstania w getcie i organizacji Żegota, raportu Celta 1944, konferencji w Poczdamie i Jaltcie, wizyty Mikołajczyka w Moskwie, sprawy Polskiej w polityce międzynarodowej po II wojnie, uwięzień i rehabilitacji żołnierzy AK, wojska polskiego na Zachodzie i w PRL, Narodowych Sił Zbrojnych i WiN-u, sytuacji w Polsce w 1946 r. (m. in. fotokopie dokumentów dotyczących referendum, relacje itp.) a także partii i organizacji w Polsce powojennej (KPP, PPR, Stronictwo Pracy, Wola Ludu i SL, PSL, ZMP, PZPR oraz UB, KBW i MO).

Papiery osobiste to w chwili obecnej stosunkowo niewielka część archiwum. Składa się na nie kilka teczek materiałów biograficznych, dokumentów do odznaczeń, różnych zaświadczeń, fotografii powojennych, liczne notesy i kalendarzyki oraz 2 paczki korespondencji.

Cenne materiały do badań nad polską literaturą współczesną znaleźć można w archiwum Andrzeja Kijowskiego (1928–1985), wybitnego krytyka literackiego, eseisty, prozaika, autora scenariuszy (m. in. do filmów Andrzeja Wajdy *Wesele* i *Dyrygent*). Przez wiele lat był on członkiem redakcji „Twórczości”, w latach siedemdziesiątych publikował błyskotliwe felietony w „Tygodniku Powszechnym”. W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych działał w Związku Literatów Polskich, od połowy lat siedemdziesiątych uczestniczył w działalności opozycyjnej (m.in. Towarzystwo Kursów Nakowych), pisał także dla prasy emigracyjnej i tzw. „drugiego obiegu”. Był laureatem nagród Fundacji im. Kościelskich z 1965 r., Fundacji A. Jurzykowskiego z 1968 r. i innych. Spuścizna literacka Andrzeja Kijowskiego, przekazana do Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w latach 1995–1997 przez jego żonę Kazimierę, liczy 52 jednostki akcesyjne (co stanowi 53 teczki literariów i 30 teczek korespondencji).

Materiały literackie i krytycznoliterackie mają różne formy – od rękopiśmiennych brulionów do odbitki korektowej (*Rachunek naszych słabości*). Na uwagę zasługują powieści, zwłaszcza *Dziecko przez ptaka przyniesione* – zachowały się bowiem trzy znacznie się od siebie różniące redakcje utworu i wiele luźnych fragmentów, które nie zostały nigdy wydane. W wersjach różniących się od drukowanych występują także: powieść *Grenadier – Król*, zbiór reportaży *Podróż na najdalszy Zachód* i obszernie opowiadanie *Z przygód Świętego Brendana Żeglarza* (opublikowany był tylko początkowy fragment). W archiwum są również obecne bruliony scenariuszy do filmów *Dyrygent*, *Z dalekiego kraju* (w kilku wersjach) i niezrealizowane scenariusze filmów o Fryderyku Chopinie: *Pożegnanie ojczyzny*, *Wrócić, zostać, zabić się?*

Oprócz oryginalnych utworów literackich, Kijowski był autorem licznych krytyk literackich, esejów, szkiców i felietonów, z których wiele zostało wydanych w formie książkowej. Archiwum zawiera, w formie maszynopisów z poprawkami ręcznymi (w kilku z nich zaznaczone są ingerencje cenzury), zbiory wydane w latach 1986–1991 pt. *Tropy*, *Kroniki Dedala*, *Gdybym był królem*, *Bolesne prowokacje*, *Granice literatury*. Przekazano również maszynopisy przygotowywanych do wydania książek pt. *Charaktery literackie* i *Maria Dąbrowska* oraz dwie teczki artykułów odrzuconych przez cenzurę, wydawanych w „drugim obiegu” i innych, które z różnych przyczyn nie znalazły się w edycjach książkowych.

Większe artykuły, którym towarzyszą nieraz notatki i wcześniejsze redakcje, umieszczone zostały przez autora w teczkach tematycznych o tytułach: „Andrzejewski”, „Gombrowicz”, „Miłosz”, „Mochnacki”. Zachowały się też te czki z zebranymi przez pisarza notatkami i materiałami dotyczącymi Józefa Piłsudskiego, *Dziadów* A. Mickiewicza, historii Kościoła i teologii, a także historii współczesnej.

Materiały znajdujące się w archiwum dobrze odzwierciedlają wszechstronne zainteresowania Andrzeja Kijowskiego, który obok prozy i krytyki uprawiał sztukę przekładu (*Biedna Belgia*, *Dzienniki poufne* i kilka artykułów Ch. Baudelaire'a) i – sporadycznie – edytorstwo tekstów źródłowych, co reprezentują materiały i korespondencja dotyczące antologii *O dobrym Naczelniku i niezłomnym Rycerzu* (wydanej w 1984 r.) oraz przygotowana do druku, opatrzona przypisami korespondencja Maurycego i Kamila Mochnackich z rodzicami.

Zespół literatów uzupełnia zbiór wycinków prasowych z publikacjami pisarza, recenzjami jego książek, filmów i innych oraz prace magisterskie Dariusza Skórczewskiego i Jarosława Cwynara poświęcone krytyce literackiej i publicystyce Kijowskiego.

Bogaty zbiór korespondencji z lat 1954–1984 zawiera – obok listów od rodziny, wydawnictw i instytucji – wiele listów od osób ważnych dla polskiej literatury i kultury, zarówno w kraju jak i na emigracji. Do korespondentów Kijowskiego należeli m.in.: Władysław Bartoszewski, Jan Błoński, Kazimierz Brandys, Joanna Guze, Julia Hartwig, Zbigniew Herbert, Jarosław Iwaszkiewicz, Zygmunt Kallenbach, Elżbieta i Jifi Ledererowie, Stanisław Lem, Henryk Markiewicz, Artur Międzyrzecki, Czesław Miłosz, ks. Zenon Modzelewski, Sławomir Mrożek, Teodor Parnicki, ks. Józef Sadzik, Olga Scherer-Wirska, Andrzej Wajda, Kazimierz Wierzyński, Jacek Woźniakowski, Kazimierz Wyka. Korespondencję urzędową i wydawniczą reprezentują m.in. listy Związku Literatów Polskich, Stowarzyszenia Autorów „ZAiKS”, i wielu redakcji czasopism z „Tygodnikiem Powszechnym” na czele, a także organizatorów International Writing Program University of Iowa (w którym pisarz uczestniczył w r. akad. 1972/73).

Kopie i bruliony odpowiedzi zajmują zaledwie 1 teczkę. Na uwagę zasługują natomiast 383 listy Andrzeja Kijowskiego do żony z lat 1954–1984. Fragmenty odnoszące się do pobytów w Paryżu i Iowa wydano drukiem w *Dzienniku 1955–1969* i *Dzienniku 1970–1977* A. Kijowskiego (Kraków 1998). Paryskim akcentem w archiwum są też notatki z lektur francuskich i wykładów na Sorbonie, na które pisarz uczęszczał.

Literaria i korespondencja znajdują się też w nieco mniejszym archiwum Stanisława Wygodzkiego (1907–1992), poety i prozaika, publikującego przed wojną w pismach lewicowych, więźnia obozów koncentracyjnych, kierownika literackiego Polskiego Radia w latach 1948–1953, od 1968 r. przebywającego na emigracji w Izraelu. W 1995 r. żona pisarza Irena Wygodzka przekazała do zbiorów 24 jednostki (31 teczek) jego utworów i listów, które dołączono do przesłanych w latach osiemdziesiątych 3 teczek z rękopisami wierszy, opowiadań i korespondencją.

Literaria, (obejmujące 5 jednostek), występują w formie maszynopisów i kopii, rzadziej autografów. Licznie reprezentowane są opowiadania, wśród których znajdują się drobne teksty niedrukowane, np. *Krzywda*, *Cmentarz*, odpowiedź Rudnickiemu. W archiwum znajdują się też tłumaczenia niektórych opowiadań i wierszy na język niemiecki i francuski oraz tłumaczenia z różnych poetów (m.in. Rilkego) autorstwa Wygodzkiego. Osobną grupę stanowią artykuły, eseje (m.in. o Walterze Benjaminie, niedrukowany w całości), teksty audycji dla Wolnej Europy i Norddeutscher Rundfunk (w tym jedna nienadana). Ciekawe mogą też okazać się bruliony i materiały warsztatowe towarzyszące zespołowi literariów.

Archiwum uzupełnia jednostka z hasłami do encyklopedii hebrajskiej opracowanymi przez Wygodzkiego oraz obszerny zbiór różnojęzycznych wycinków prasowych dotyczących pisarza.

Pokaźne miejsce w archiwum zajmuje korespondencja pisarza z lat powojennych, głównie z okresu emigracji. Zbiór ten zawiera listy (niekiedy z kopiami odpowiedzi) od wielu osób z Polski i kręgów emigracyjnych, od tłumaczy utworów Wygodzkiego. Wśród korespondentów są m.in.: Maria Bojarska, Celina Budzyńska, Karl Dedecius, Kazimierz Dejmek, Jerzy Ficowski, Anna Frajlich-Zajac, Adam Gillon, Henryk Grynberg, Dorothea Heiser, Józef Hen, Jerzy Jodłowski, Anna Kamieńska, Kazimierz Koźniewski, Andrzej Kuśniewicz, Leopold Lewin, Alicja Lisiecka, Jacoov Rotem, Samuel Scheps, Rafael F. Scharf, Julian Strykowski, Adam Tam, Andrzej Vincenz, Wacław Zagórski, Zbigniew Zaniewicki, Adam Zych i inni. Jest też korespondencja oficjalna z wydawnictwami niemieckimi, francuskimi i polonijnymi, redakcjami czasopism (m.in. „Kultury”, „Zeszytów Literackich” czy „Wiadomości” londyńskich), z Radiem Wolna Europa, Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich i wieloma instytucjami kulturalnymi, a także gratulacje z okazji nagród i jubileuszy. Osobną jednostkę stanowią kondolencje otrzymane przez Irenę Wygodzką po śmierci męża. Ponadto do zbiorów rękopisów przyjęto ostatnio 13 listów Stanisława Wygodzkiego do Ireny Winiawer z lat 1989-1992.

Ważną, choć objętościowo niewielką część archiwum stanowią papiery osobiste. Są wśród nich legitymacje, paszport, dyplomy do otrzymywanych nagród, dokumenty oświęcimskie, papiery rodzinne i około 60 fotografii, także przedwojennych.

Za zasługujące na szczególną uwagę można też uznać archiwum prof. Stanisława Bąka, przekazane przez rodzinę w 1996 r.

Stanisław Bąk (1900-1981) studiował slawistykę, polonistykę i romanistykę na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Po studiach pracował w Państwowym Gimnazjum w Milkowie na Górnym Śląsku. Po II wojnie objął stanowisko adiunkta w Instytucie Filologii Polskiej i Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Był autorem licznych prac o gwarze okolic Grębowa oraz Górnego i Dolnego Śląska, zajmował się także etnografią. Jego spuścizna liczy obecnie 30 jednostek akcesyjnych w 46 teczkach i pudłach. Obejmuje: papiery osobiste, w tym dyplomy, legitymacje, życiorysy (5 teczek), wspomnienia i artykuły wspomnieniowe (3 tecki), prace i materiały do nich (19 teczek i pudło) oraz korespon-

dencje prywatną, urzędową i naukową z lat powojennych (16 nieuporządkowanych teczek). Prace występują głównie w rękopisach, towarzyszą im zapisy tekstów gwarowych. Dotyczą m.in. gwary lasowskiej Grębowa w pow. tarnobrzeskim (jest też słownik gwary lasowskiej), wesela chłopskiego w Grębowie, zasad życiowych i mądrości ludowych Lasowiaków, dialektów śląskich, dialektologii zachodniosłowiańskiej itp. Są też materiały dotyczące gramatyki historycznej i gramatyki opisowej języka polskiego, do różnych słowników gwarowych, kwestionariusze do małego atlasu języka polskiego i inne. W spuściźnie prof. Bąka znalazły się także przedwojenne odpisy i fotokopie średniowiecznych dokumentów śląskich oraz sprawozdanie dyrekcji Prywatnego Gimnazjum Realnego w Nisku za rok szkolny 1916/17.

Oprócz opisanych powyżej obszernych archiwów Dział Rękopisów pozyskał w ostatnich latach wiele interesujących, choć mniejszych objętościowo zbiorów, które omówiono skrótowo w kolejnych punktach.

I. LITTERARIA

1. Fedorowiczowa Zofia: wiersze z lat 1953–1981. Niektóre poświęcone znanym postaciom, np. J. Tuwimowi, M. Karłowiczowi i in.

2. Fijałkowska Celina z Dąglów: wiersze, bajki dla dzieci i piosenki z lat międzywojennych. Dołączono egzemplarze korektorskie tomików *Poezje 1918* i *Godziny i lata 1995*. Rękopis, 7 zeszytów i 1 teczka.

3. Fijałkowski Mieczysław (1888–1972), komediopisarz, prozaik, z zawodu agronom: teksty sztuk, w większości wystawianych, ale niedrukowanych: *Monstrum. Sztuka w 7 obrazach*; *Wielka gra* ok. 1945; *Czarodziejka. Komedia w 3 aktach* 1920; *Drugi mąż. Komedia w 3 aktach* 1922; *Gorąca krew. Komedia w 3 aktach* 1918; *Las. Komedia w 4 aktach*; *Odzyskany skarb. Komedia w 3 aktach* ok. 1960; *Pan Posel. Komedia w 3 aktach*; *Wierna kochanka. Komedia w 3 aktach* 1921; *Wywiad. Lekka komedia w 3 aktach*; *Wyspa odmiany. Komedia w 4 aktach* ok. 1960; powieść *Witamina „P”*; 6 teczek nowel i opowiadań niewydanych w formie książkowej. Ponadto zbiór zawiera dalszy ciąg wspomnień, wydanych w 1962 r. pt. *Uśmiechy lat minionych*. Obejmuje on rok 1944 (wkroczenie Armii Czerwonej do majątku Melgiew pod Lublinem) i lata powojenne spędzone przez autora w w Lublinie i Gliwicach. Dołączono także pracę magisterską Piotra Osiejuka pt. *Twórczość komediowa M. Fijałkowskiego z 1962 r.* Maszynopisy i kopie maszynopisów, 19 jednostek.

4. Giżycki Kamil (1893–1968), prozaik, podróżnik: szkice, opowiadania i reportaże oraz korespondencja wydawnicza i recenzje wydawnicze, m.in. *Polowanie na mwe*. Ponadto teksty audycji radiowych, scenariusz filmu *Testament barona Ungerna* wraz z listami i dokumentacją dot. sprawy skarbu barona. Litterariom towarzyszy niewielka ilość papierów osobistych i materiałów biograficznych (głównie wycinki prasowe), tekst do *Słownika współczesnych pisarzy polskich* oraz listy z lat powojennych do żony Aliny z podróży (m.in. do Afryki) i listy od czytelników. Maszynopisy i kopie maszynopisów, 3 jednostki.

5. Kacyzne Alter (1885-1941), fotografik, pisarz: *Opera Żyda. Dramat historyczny z życia maranów portugalskich*. Przekład z jidysz Horacy Safrin. Załączono notę biograficzną o autorze i kserokopię programu spektaklu Państwowego Teatru Żydowskiego w Warszawie z 1958 r.

6. Nawrocki Stanisław M., powieściopisarz: *Człowiek, pielgrzym Boży na przystanku Ziemia* – proza wspomnieniowo-refleksyjna; *Warszawski sierpień 1944* – poemat. Maszynopisy, 2 jednostki.

7. Różewicz Tadeusz: autografy wierszy *Na obrzeżach poezji i Pomysleć*.

8. Simonajtis-Urbańska Maria, poetka z Jeleniej Góry: wiersze z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, zbiorek przygotowany do druku, niedrukowany.

9. Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka: utwory (głównie proza) z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, których autorami są m.in.: Václav Havel, Miroslav Kusý, Brona Müllerová, Jiří Pechar, L. Polak, Jaromír Šavrdá. Jest to fragment archiwum tej organizacji przechowywanego w Dziale Dokumentów Życia Społecznego.

10. Stacherski Wacław, pseud. Nowina, inspektor AK: *Non omnis moriar*. Maszynopis zbiorku wierszy z lat przed- i powojennych, wydany jako druk bibliofilski.

11. Sykulisz Józef, nauczyciel, literat: *Legendsy i przypowieści o Skarbniku ryfejskim, opiekaniu mieszkańców Karkonoszy* – przeróbka opowiadań napisanych i wydanych po II wojnie dla umocnienia polskości na Ziemiach Zachodnich oraz *Legendsy historyczne Dolnego Śląska* – legendsy, opowiadania wspomnieniowe (z lat osiemdziesiątych). Ponadto zbiór zawiera papiery osobiste i zawodowe dot. pracy nauczycielskiej na Dolnym Śląsku, korespondencję z lat powojennych (m. in. z uczniami), życiorys, konkursowy tekst wspomnieniowy *Jeden miesiąc mojego życia*. Kopie maszynopisu i rękopisy, 4 jednostki.

12. Szumańska Ewa (ur. 1927), dziennikarka, literatka: teksty audycji radiowych, wiersze satyryczne, prelekcje itp. materiały z lat osiemdziesiątych. Ponadto notatki (m. in. z podróży do Afryki w 1989 r.), materiały dot. wyborów w 1989 r., listy od czytelników „Tygodnika Powszechnego” z lat 1983-1988. Wśród listów teksty prelekcji na Tydzień Kultury Chrześcijańskiej, notatki z rekolekcji w Stodnikach i inne. 2 jednostki.

13. Tuwim Julian: autograf wiersza *Do Pani Marii Pawlikowskiej*, Sopot 1923.

14. Wojaczek Rafał: wiersze, listy (7 szt.). Uzupelnienie archiwum przekazywanego od 1986 r.

15. Wyciślik Irena, Złotorzycki Tadeusz: *Kaftan bezpieczeństwa i Próbowalem ufać fragmentom* – maszynopisy tomików wierszy z lat osiemdziesiątych, niewydane w formie książkowej.

16. „Zaułek” – Grupa Poetycka z Oflagu II C w Woldenbergu: wiersze, m.in. Henryka Rostworowskiego, Władysława Wilczarka, Jana Knothego, Edwarda Fiszera i in.

II. KORESPONDENCJA

1. Beaupré Antoni: listy do A. B., jego córki Marii i NN (dot. spisku Szymona Konarskiego) 1836–1910 (3 szt.).
2. Bedlicki M.: list do Michała Wolffa 1879.
3. Bielowski August: list NN do A. B. z 23 I 1861 i koperta – całość skierowana do Magistratu w Złoczowie.
4. Breza Anna, kanoniczka warszawska, na emigracji w Anglii od 1958 r.: listy do Janiny Medyńskiej 1965–1992, 6 teczek. Załączony życiorys A. B. pt. „Historia mego życia”.
5. Dzieduszycka Urszula („Lułaj”): listy do Kazimiery Dzierżanowskiej z Kazachstanu 1940–1941 (13 szt.).
6. Ficowski Jerzy (ur. 1924), poeta, znawca kultury cygańskiej, badacz prozy B. Schulza: korespondencja wydawnicza i prywatna z lat siedemdziesiątych, osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Listy m.in. od: Zofii Georgescu, Natana Grossa, Joanny i Jana Kulmów, Krystyny Leo, Rafaela Scharfa, Karin Wolff, Stanisława Wygodzkiego. Do wielu listów dołączone są wycinki prasowe, kserokopie artykułów i inne materiały, dotyczące przeważnie kultury żydowskiej i cygańskiej. Ponadto zbiór zawiera esej *Właskowidz i cudotwórca* [...] (o Brunie Schulzu i Kazimierzu Truchanowskim) i kserokopię modlitewnika w języku polskim i hebrajskim. 12 jednostek. Uzupełnienie archiwum J. F. przekazywanego od 1978 r.
7. Ganszyniec (Gansiniec) Zofia, archeolog śródziemnomorski, filolog klasyczny: korespondencja, przeważnie naukowa i wydawnicza z lat 1958–1979. Listy m. in. od Ireny Krońskiej, J. Korpantego, czytelników „Filomaty”. Uzupełnienie archiwum Z. G. przekazanego w 1994 r.
8. Gawliński Jerzy: listy do Zofii Fedorowiczowej 1898–1939, w formie esejów filozoficzno-psychologicznych (25 szt. w odpisach).
9. Gębarowicz Mieczysław (1893–1984), historyk sztuki, ostatni dyrektor lwowskiego Ossolineum: listy do prof. Jerzego Kowalczyka z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych (38 szt.). Uzupełnienie archiwum M. G. przekazanego w 1994 r.
10. Gębarowicz Mieczysław: listy do Stanisława Biegańskiego 1942–1984 (ok. 20 szt.).
11. Gębarowicz Mieczysław: listy do Teresy i Jerzego Żurawskich 1968–1982 (22 szt.).
12. Górski Artur: listy do Marii i Jadwigi Stokowskich 1938–1944 (5 szt.).
13. Hłasko Maria: listy do Lidii i Wacława Kwiatuśzyńskich (3 szt.) + nekrolog. Uzupełnienie archiwum Marka Hłaski przekazanego w latach 1985–1989.
14. Kiljan Karol, działacz ludowy z Małopolski, współpracownik W. Witosa: korespondencja, głównie osobista i rodzinna 1913–1936.
15. Kogutowie, rodzina z Brzeżan: listy i wiersze patriotyczne 1941–1945 (18 szt.).
16. Łuszczynski Józef: nieliczne listy i fotografie z obozu jenieckiego w Torgau 1944.

17. Marchlewski Leon; list do Zofii Obmińskiej-Simonowej.
18. Pronaszko Zbigniew (1885-1958), malarz: fragment korespondencji (m.in. 3 listy Emila Zegadłowicza, 4 listy Z. P. do matki) oraz niewielka ilość papierów osobistych.
19. Radziwiłł Michał, książę, korespondencja w sprawach prawnych 1937-1938.
20. Rotbaum Jakub (1901-1994), aktor, reżyser, związany m.in. z wrocławskim Państwowym Teatrem Żydowskim: korespondencja oraz fragment papierów osobistych.
21. Rotbaum Lea, reżyser, choreograf: listy od różnych osób z lat powojennych, m.in. Kazimierza Wilkomirskiego, Alicji Makowskiej-Rozgórskiej, wraz z materiałami dotyczącymi korespondentów (9 teczek). Zbiór zawiera ponadto fragment papierów osobistych i fotografie. Papiery Jakuba i Lei Rotbaumów związane z pracą w teatrach wrocławskich znajdują się w Dziale Dokumentów Życia Społecznego ZNIO.
22. Sanguszko Roman: list prawdopodobnie do ks. Adama Potulickiego 1904.
23. Steyskał Franz, urzędnik sądowy w Wiśniczu: list ok. 1832.
24. Szymborska Wisława: list do Adolfa Juzwenki 1996.
25. Warakowski Romuald, pseud. Hilary: listy do Stanisława Kiałki z lat siedemdziesiątych, dot. m.in. Okręgu Wileńskiego AK (kilkadziesiąt szt.).
26. Żelechower-Aleksium Mira, artysta plastyk: listy od artystów, twórców kultury (m.in. Tadeusza Konwickiego) 1987, dot. organizacji sympozjum na temat niezależności kultury i wolności twórczej (31 szt.).

III. OPRACOWANIA

1. Bogucka Halina: *Józef Piłsno. Nakładca i wydawca Pamiątkowego Albumu Lwowa w roku 1904-tym. Biografia Autora i losy Jego najbliższej rodziny*. 1998. Załączono reprodukcje dokumentów i zdjęć. Maszynopis, 3 k.
2. Borkowski Piotr Dunin (zm. 1947), polityk, pisarz, wojewoda lwowski: rozprawki i artykuły o tematyce politycznej i historycznej, m.in. *Geneza parlamentaryzmu Polskiego, Demokracja i Absolutum Dominicum w okresie drugiej niepodległości Polski*. Rękopis, 1 teuszka.
3. Borowczak Janusz: *Memorandum - Paryż 1921* (dot. stosunków polsko-francuskich), *Z kongresu PSL 1910*. Maszynopis, kilkadziesiąt k.
4. Borowicz Tadeusz: *Problemy organizacji Europy Środkowo-Wschodniej*. Omówienie politycznych koncepcji dot. przyszłości państw tzw. Międzymorza. Powstało w Jerozolimie w 1947 r. na zlecenie Ministerstwa Prac Kongresowych RP. Kopia maszynopisu, 68 k.
5. Bych Marian: *Polityka Meull-Gireja w okresie samodzielności Krymu z uwzględnieniem polityki Chadży-Gireja*. Opracowanie historyczne. Rękopis powojenny, 1 teuszka.
6. Chart Edmund, ks.: Imienny spis księży świeckich i zakonników Polaków, którzy zginęli w Dachau w latach 1939-1945. Wykonany w 1946 r.

7. Domagała Józef F.: *O pacyfikacjach w Łazach i Radwanicach*. Odpisy dokumentów (m.in. akta procesowe) i relacji dot. wydarzeń w okolicach Krakowa w 1943 r. i udziału w nich policjanta granatowego Józefa Niejadlika. Rękopis, 98 s.
8. Fiszer Mikołaj: *Materiały do historii kampanii 1815 r. „sto dni”*. Zebrał, zestawił i uzupełnił [...] Dołączono szkice, schematy, wykazy. Kopia maszynopisu, 2 tomy.
9. Goś Józef: Uwagi do książki pt. *Dzieje gminy Rybczewice*. Kserokopia maszynopisu, 28 k. i 13 fotografii.
10. Hertel Józef: *Wacław Gąsiorowski i Konstancin*. Zawiera wiele kserokopii dokumentów, zdjęć, wycinków itp. Kserokopia maszynopisu, 163 k.
11. Hołły Anna: Biografia Stanisława Hołły (1914–1948), żołnierza Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich i Oddziałów Specjalnych Armii Brytyjskiej w czasie II wojny. Opracowana na podstawie papierów osobistych, dziennika S. H. i korespondencji. Kserokopia maszynopisu, 320 k.
12. Ingot Mieczysław: *Bibliografia literackiej zawartości podręczników do nauczania języka polskiego. Cz. I. Bibliografia autorska*. Kopia maszynopisu, kilkadziesiąt k.
13. Koperski Józef: *Wrażenia z Palestyny*. Na kanwie wspomnień z wizyty w Jerozolimie w 1919 o historii Palestyny i sytuacji politycznej. Odpis z „Głosu Narodu”. Maszynopis, 9 k.
14. Korman Aleksander: Zbiór artykułów, odczytów i innych materiałów dot. stosunków polsko-ukraińskich podczas i po II wojnie. Na podstawie obserwacji i materiałów zebranych przez autora – żołnierza tzw. Batalionu Szturmowego w Podwoleczyskach, (woj. tarnopolskie) w latach 1944–1945. Maszynopis, kilkaset k.
15. Kowalczyk Jerzy: materiały uzupełniające do pracy: *Księga Pamiątkowa XI Państwowego Liceum i Gimnazjum im. J. J. Śniadeckich we Lwowie* – kserokopie dokumentów, relacji i korespondencji absolwentów, fotografii, wycinków prasowych, życiorysy, bibliografie itp.
16. Krumhausen Gabriel: *Geringfügige und ganz einfaltige Gedancken über dem gegenwertigen verderbten Zustande dess Müntzwesens in der Crohn Polen, und ob, auch wie demselben itziiger Zeit augeholffen undt es verbessert werden könne: auffgesetzt im Jahr 1665*. Traktat o złym stanie mennictwa w Rzeczpospolitej i sposobach jego ulepszenia. Spisany w 1665 r. Stron zapisanych 56, z poprawkami autorskimi.
17. Kurdybelski Jan Jakub, ks.: *Biskup Wincenty Urban. Monografia*. Maszynopis, ok. 200 k.
18. Kurdybelski Jan Jakub, ks.: *O kulisach Sejmu Repninowskiego*. Maszynopis, 30 k.
19. Kurdybelski Jan Jakub, ks.: *Minkowiczanie*. Losy parafian ze wsi Minkowice Oławskie, repatriantów. Maszynopis, 23 k.
20. Laskowski W. S.: *Siennica na Mazowszu. Zarys monograficzny 1923*. Maszynopis, 25 k.
21. Łongiewska Alina: *Wacław Gąsiorowski*. Fragment monografii. Maszynopis, 73 k.

22. Michta Norbert, gen.: *O wojnie polsko-sowieckiej 1919-1920 bez niedomówień*. Oparte na meldunkach korespondentów zachodnich akredytowanych wówczas w Warszawie. Kserokopia maszynopisu, 259 k.
23. Noskowski Wiktor: *Obóz śmierci w Koldyczewie 1942-1944*. Historia obozu, lista kilkudziesięciu więźniów. Maszynopis, 12 k.
24. Paruboczy Stanisław: *Monografia Nowej Huty, pow. Buczacz 1991*. Załączone spisy mieszkańców wg adresów, spisy osób zmarłych w czasie II wojny i in. Kserokopia rękopisu, 2 tomy.
25. *Principes généraux de la coutume de Vitry d'après son texte rangés par ordre*. Ogólne podstawy zwyczajowych praw szlacheckich według Vitry. Spisane w 1752 r.
26. Rozwadowski Adam Jordan: *Rozwadowscy. Kronika Rodzinna. Materiały zebrane i napisane w latach 1921-1913, uzupełnione do 1955 r. przez [...] Zawiera m.in. kserokopie korespondencji rodzinnej*. Kserokopia rękopisu, kilkadziesiąt k.
27. Ruszkowski Józef: *Plan „Burza” w ośrodku AK Warka Obwodu Grójec - „Głuszczyca”*. Zawiera mapkę, kserokopie fotografii. Kserokopia maszynopisu, 24 k.
28. *Rys historyczny Grupy „Sandomierz” wrzesień 1939*. Praca zbiorowa pod red. płk. Antoniego Sikorskiego, 1972. Zawiera relacje żołnierzy i 20 fotografii. Kopia maszynopisu, ok. 60 k.
29. Sopoćko M., ks. dr: *Milosierdzie Boże nadzieją ludzkości*. Popularny wykład nauki Kościoła o Miłosierdziu Bożym, dostosowany do sytuacji z 1948 r. Kopia maszynopisu, kilkadziesiąt k.
30. Szeremeta Bronisław: Tłumaczenie książki *Rozrachunek. Dokumenty i materiały procesu sądowego grupy bandytów OUN (Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów)*. Wydane we Lwowie 1970, wstęp B. Szeremeta. Ponadto praca pt. *Gestapowsko-ukraińska oblawa (dot. zbrodni wojennych w 1943 r. we wsi Adamy k. Buska)*. Kopia maszynopisu, ok. 100 k.
31. Ślepecki Zbigniew: *Szkice historyczne o Ziemi Czerwieńskiej*. Ok. 1990. Losy i życie codzienne Polaków na Ziemi Czerwieńskiej, głównie w XX w. Zawiera kserokopie fotografii i pocztówek. Kserokopia maszynopisu, kilkaset k.
32. Ślepecki Zbigniew: *Wrzesień 1939 r. na Ziemi Czerwieńskiej*. Ok. 1993. Maszynopis, 129 k.
33. Świdorski Leonard, ks.: *O katolicyzmie polskim*. Krytyczne spojrzenie na wiernych i hierarchię kościelną, na podstawie obserwacji autora dokonanych w latach pięćdziesiątych, sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. Kopia maszynopisu, 130 k.
34. Umiński Józef, ks.: *Episkopat polski z pierwszej połowy XX w.* Spisane w latach pięćdziesiątych na podstawie wspomnień i wiadomości uzyskanych drogą osobistych kontaktów. Rękopis, ok. 100 s.
35. Zabiega Tomasz Marek: *Battle for the City of Lions: The Lwów Episode of the Polish-Ukrainian War, 1-22 November, 1918*. Praca dyplomowa na Southern Illinois University, 1995. Kserokopia maszynopisu, 44 k.
36. Zawadzka Krystyna: *Studia nad bibliotekami dominikanów na Śląsku 1239-1810*. Praca doktorska. Zawiera fotografie. Kopia maszynopisu, 186 k.

IV. PAMIĘTNIKI

1. Bohatiuk Jarosław, ks. grekokatolicki: *Na tulaczce*. Dziennik 20 IX 1944 – 1 VIII 1945. Oryginał pisany cyrylicą wraz z tłumaczeniem. Praca proboszcza w lemkowski wsi Myscowa w pow. jasielskim, poparcie dla UPA, w czasie przesuwania się frontu kilkakrotna ewakuacja. Fragmenty były drukowane w czasopiśmie.
2. Braun Augustyn Tomasz: wspomnienia spisywane w latach 1830 i 1858 w języku polskim i niemieckim. Życie mieszczaństwa niemieckiego w Warszawie i Poznaniu na przełomie XVIII i XIX w., studia muzyczne autora, dyrygentura w Odessie a od 1816 we Lwowie, teatry muzyczne, życie towarzyskie, kontakty z Polakami i Rosjanami. Rękopis, ok. 200 k.
3. Bujwid Odo (1857–1942), lekarz, bakteriolog: *Moje listy do Niej*. Rodzaj dziennika w formie listów do zmarłej żony Kazimiery, przeplatanych wspomnieniami ze studiów i pracy zawodowej. Kopia maszynopisu, ok. 500 k.
4. Cały Feliks, Caliński Tadeusz: *Saga rodzinna*. Informacje o rodzinie Całych, pamiętniki braci. Dzieciństwo i młodość w Beńkowej Wiszni i Lwowie. Współpraca z Batalionami Chłopskimi w czasie II wojny. Repatriacja do Gliwic, Tadeusz na Politechnice Śląskiej, praca w przemyśle. W tekście kserokopie dokumentów i fotografii. Kserokopia maszynopisu, 2 tomy.
5. Chrańchol Kazimierz: *Pamiętnik 1896–1945*. Sytuacja rodziny chłopskiej we wsi Tuligłowy nad Dniestrem. Obyczaje, bieda, rzemiosło. Walka w wojsku austriackim podczas I wojny, m.in. w Tyrolu. W czasie II wojny gospodarowanie we wsi Pasikurowice.
6. Czaplicki Czesław, pseud. Ryś: *Wspomnienia i refleksje antykomunisty*. Ok. 1991. Okolice Przasnysza, rodzina rolnicza. Wybuch II wojny, walka w Narodowych Siłach Zbrojnych – Okręg II Mazowsze Północ. Ucieczki przed funkcjonariuszami UB, nauka i praca w różnych miastach (m.in. Toruń, Szczecin, Wrocław). W więzieniu na Rakowieckiej w Warszawie w latach 1963–1968. Działalność w „Solidarności”, internowanie w Darłódku. Maszynopis, 347 k.
7. Czykiel Walerian Szczepan: *Wspomnienia z pobytu w Południowej Ameryce w latach 1913–1924*. W Argentynie na stanowisku inżyniera przy wytyczaniu linii kolejowej, jako nauczyciel w szkole polskiej w Kurytybie. Uczestnictwo w życiu Polonii argentyńskiej. Kopia maszynopisu z fotografiami autora, 532 k.
8. Domasławski Zbigniew, Habraszewski Julian: *Wspomnienia sodalicyjne*. 1995. Sodalicja Mariańska Akademików we Lwowie a po 1945 r. we Wrocławiu, w 1949 rozwiązana i zwalczana przez władze. Wspomnienia o działaczach świeckich i duchownych, spotkania w Niepokalanowie. Maszynopis, sto kilkadziesiąt k.
9. Dziedzic Jan: *Dziennikarz*. Praca w charakterze korespondenta PAP w krajach arabskich w latach 1956–1967. Obserwacje dot. życia codziennego, polityki, zabytków itp., kontakty towarzyskie. Od 1967 praca w Warszawie w „Biuletynie Specjalnym” PAP-u. Ciąg dalszy wspomnień przekazanych w 1989 r. Maszynopis, 4 te czki.
10. Grabowska-Leliuchina Zofia: wspomnienia z II wojny, głównie z oblężenia Leningradu. Maszynopis w języku rosyjskim, 60 k.

11. Guttry Janusz: relacja będąca sprostowaniem do pracy J. Węgierskiego: *Konspiracja wojskowa na terenie Małopolski Wschodniej* (dot. rękopisu 16 594).

12. Holly Anna z domu Żylicz: *Po wyjeździe z domu*. Informacje o rodzinach Wyganowskich, Koterskich i in. W Szkole Hodowli Drobiu „Julin” w Chyliczkach k. Piaseczna w latach 1943–1945. Udział w ruchu oporu – służba kobieca „Pomocy Żołnierzowi” podlegająca KG AK. Powstanie warszawskie, obozy jeńcze (m. in. Oflag IX C Molsdorf). Kserokopia maszynopisu, 95 k.

13. Jędrzejewski Władysław, gen.: *Dziennik obrony Lwowa 1920 i działań grupy operacyjnej gen. W. J.* – w formie codziennych raportów od 1 III 1919 do 21 IX 1919. *Front Północny* – wspomnienia z 1920 r., m.in. bitwa pod Postawami, dowodzenie I Armią a potem VI Armią, ocena bitwy warszawskiej. Załączono materiały autobiograficzne, kilka artykułów i odczytów dot. 1920 r., papiery rodzinne (głównie korespondencja dwudziestowieczna) i fotografie. 3 jednostki.

14. Koc Adam (1891–1969), płk, polityk związany z Obozem Zjednoczenia Narodowego, wiceminister skarbu w latach 1930–1936: *Wspomnienia*. Od dzieciństwa w Suwałkach po rok 1939. Dowodzenie „Strzelcem” w Warszawie, POW, walki w Legionach Polskich Piłsudskiego. Z Misją Ministerstwa Skarbu w Londynie w 1939 r., ewakuacja złota z Banku Polskiego, losy złota we Francji. Maszynopis, 15 teczek. Zespół zawiera też materiały do wspomnień i dokumenty związane z ewakuacją złota (m.in. protokół z posiedzenia Komisji dla zbadania sprawy przewozu złota, listy przewozowe, korespondencję), 8 artykułów prasowych i 3 audycje dla Radia Wolna Europa (dot. głównie 1918 i 1939 r.). 3 jednostki.

15. Koksanowicz Zdzisław: *Lata okupacji na Wołyniu. Pamiętnik rodzinny dla moich synów i wnuków*. Historia rodziny, gospodarującej w kolonii Marianówka oraz dalszych krewnych, zwłaszcza w latach II wojny. Zawiera fotografie rodzinne, kserokopie dokumentów. Maszynopis, ok. 140 k.

16. Kowalkowski Bronisław: *Z Kresów Południowo-Wschodnich na Ziemię Zachodnie*. Ok. 1995. Historia i charakterystyka podlwowskiej wsi Prusy w latach międzywojennych. Samoobrona w czasie okupacji. Studia autora w Państwowej Technicznej Szkole Zawodowej we Lwowie. LWP, partyzantka AK. Wyjazd na Ziemię Zachodnie (Bielawa, Wrocław). Zawiera dokumentację i fotografie. Maszynopis, 2 tecki.

17. Kratochwil Zbigniew: *Uzupełnienia do wspomnień o Mieczysławie Kistrynie* (dot. rękopisu 17 242 II).

18. Labuda Aleksander, romanista, literaturoznawca, prof. UW: dzienniki i notatki z lat 1982–1983. Rękopis, 14 zeszytów. Ponadto listy od różnych osób z czasów stanu wojennego, m. in. od działaczy opozycyjnych, naukowców, rodziny (2 tecki). Przekazano też materiały dot. opozycji demokratycznej z lat siedemdziesiątych – apele, oświadczenia, biuletyny KOR-u, dokumenty SKS-u Wrocław.

19. Labuda Barbara: dzienniki i notatki z lat 1982–1984, m.in. *Zapiski z więzienia*. Rękopis, 2 zeszyty. Ponadto listy od różnych osób (np. Anna Barańczakowa) z lat osiemdziesiątych. Niektóre adresowane do więzienia na Kleczkowskiej.

20. Łaskiewicz Tadeusz: *Wspomnienie o druhu Romanie Bachorskim z Pier-*

wszej *Rawickiej Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego*. Dot. głównie II wojny i lat powojennych. Maszynopis, 5 k. oraz kilkadziesiąt kserokopii dokumentów i fotografii.

21. Michta Norbert (ur. 1923), gen., dr hab. nauk historycznych: *Dzienniki z okresu 20 maja 1955 – 5 października 1978*. Rękopis, 5 zeszytów. Oprócz tego: *Nadzieje i rozczarowania. Zapiski z lat 1954–1959; Oczami sprzed 25 lat; 21 miesięcy w NRD. Zapiski z lat 1985–1987* – przygotowane do druku wybory z dzienników, niewydane. Praca na wysokich stanowiskach w aparacie partyjnym PZPR, Ministerstwie Obrony Narodowej i dyplomacji. Jako zastępca komendanta Wojskowej Akademii Technicznej ds. politycznych (1963–1966), zastępca szefa Wojskowego Instytutu Historycznego (1970–1972), rektor Wyższej Szkoły Nauk Społecznych przy KC PZPR (1981–1984), konsul w Rostocku 1985–1987. Załączono listy N. M. do Lecha Wałęsy 1990–1993 (21 szt.).

22. Muszyński Janisław: *Dziennik 1990–1991*. Praca na stanowisku Wojewody Wrocławskiego, działalność w Dolnośląskim Towarzystwie Gospodarczym. Rękopis, 2 zeszyty.

23. *Powódź 1997* – krótkie wspomnienia nadesłane na konkurs miesięcznika „Odra” przez mieszkańców Dolnego Śląska i Wrocławia. Maszynopisy, 7 prac.

24. Rajchel Władysław: *Wspomnienia*. Dzieciństwo w Haczowie, praca na poczcie w Równem na Wołyniu. Wybuch II wojny, ucieczka do Generalnej Guberni (Jasło), obozy pracy przymusowej. Po wojnie m. in. w Rejonowym Urzędzie Telefoniczno-Telegraficznym, a w latach 1959–1990 w Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu. Załączono 11 fotografii i piosenki do sztuki *Wesele haczowskie*. Rękopis, 2 zeszyty.

25. *Repatrianci* – wspomnienia osób przesiedlonych po II wojnie z Kresów Wschodnich na Ziemię Zachodnie, nadesłane na konkurs Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego. Wyselekcjonowane do ewentualnego druku, opatrzone wstępem Ruth Funk, niemieckiej „wypędzonej”. Maszynopisy, kilkanaście prac.

26. Rostkowski Henryk Wiktor, pseud. Dąb: *Toast generała. Wspomnienia podchorążego AK*. Matura w 1939 r., konspiracja, powstanie warszawskie, obóz w Bergen-Belsen i inne. Po uwolnieniu w 8 Armii Renu w okolicach Hamburga, potem w UNRRA. Powrót do Polski. Pisane w 3 osobie, w formie powieściowej. Kopia maszynopisu, 135 k.

27. Rozen Leon: *Wspomnienia z lat 1930–1990*. W ubogiej rodzinie żydowskiej w Warszawie, ucieczka na wschód w okolice Woroneża w 1940 r., praca w przemyśle w Samarkandzie. Repatriacja do Wałbrzycha, służba wojskowa w 1956 r., m.in. w Poznaniu. Praca w telekomunikacji we Wrocławiu. Zawiera fotografie. Maszynopis, 68 k.

28. Różanowski Jerzy: *Repatriant*. Dzieciństwo w rodzinie zesłańców w tajdze nad Angarą, od rewolucji liczne przeprowadzki (Krasnojarsk, Irkuck, okolice Moskwy, Rostow, Taganrog). Studia m.in. w Instytucie Inżynierów Floty Morskiej w latach trzydziestych i czterdziestych. W czasie II wojny w radzieckim wywiadzie wojskowym, m.in. bitwa pod Sewastopolem, obóz jeniecki w Daben-

dorff, Armia Własowa – na froncie wschodnim, Ucieczka do AL, przejście do AK, akcje dywersyjne, powstanie warszawskie, praca w zawodzie na Wybrzeżu, aresztowanie w 1947, łagry (np. w Norylsku), w 1955 r. powrót do Polski. Maszynopis, ok. 700 k.

29. Rudnicki Edward: *Wspomnienia inżyniera*. Dzieciństwo przed II wojną we wsi Sietesza w okolicach Przeworska. Walka w Batalionach Chłopskich, udział w tajnym nauczaniu, po wojnie studia na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Maszynopis, ok. 280 k.

30. Rusak Eugeniusz: *Wspomnienia z lat II wojny światowej i okresu powojennego*. Wieś Dubówka na Grodzieńszczyźnie w 1939 r., pierwsze 10 dni wojny niemiecko-sowieckiej 1941, ostatnie tygodnie okupacji niemieckiej. Po wojnie repatriacja, osiedlenie w Kątach Wrocławskich. Kopia maszynopisu, kilkadziesiąt k.

31. Sadowski Wiktor, pseud. Blondyn: *Moje niesubordynacje wojenne*. Rodzina chłopska z okolic Wilna w czasie II wojny. Konspiracyjna organizacja „Strzelczyk”. Walka w 12 Bygadzie Okręgu Wileńskiego AK. Zawiera kserokopie map, fotografii i dokumentów. Maszynopis, 300 k.

32. Sawicka Franciszka: *Powódź w lipcu 1997 r. Moje przeżycia jako mieszkanki dzielnicy Książę Małe*. Maszynopis, 10 k.

33. Siarkiewicz Marian: *Murnau. Moje wspomnienia*. Lata II wojny w Oflagu VII A w Murnau. Zawiera reprodukcje zdjęć i dokumentów. Maszynopis, 53 k.

34. Skawiński Julian: *Wspomnienia z wojny 1918-1920 ulana 13 Pułku Ułanów Wileńskich. Zebrał i uzupełnił [...]* Na podstawie relacji Antoniego Skawińskiego i innych żołnierzy 13 Pułku. Dzieje pułku od jego powstania jesienią 1918 r., m.in. walki o Wilno, zdobycie Brześćcia, szarża kawalerii polskiej pod Baranowiczami, udział w wojnie 1920 r., walki na Litwie Środkowej w armii gen. Żeligowskiego. Maszynopis, 80 k. Ponadto pamiętnik J. S. pt.: *Trzy okupacje. Wspomnienia z lat 1939-1945*. Wieś w okolicach Mińska Litewskiego. Więzienie w Zaslawiu, poszukiwanie pracy, ukrywanie się. W 1945 r. wyjazd do Polski. Rękopis, 186 s.

35. Sławski Adam Józef: *Ścieżka przez życie*. Przemyśl podczas I wojny. Gimnazjum, POW. Studia przyrodnicze we Lwowie. W latach międzywojennych praca nauczycielska i działalność w harcerstwie na Pomorzu i we Lwowie. W czasie II wojny konspiracja, aresztowanie i pobyt w łagrze. Armia Andersa. W 1947 powrót do kraju, praca w Katowicach w charakterze bibliotekarza i nauczyciela. Kserokopia maszynopisu, 117 k.

36. Strawińska-Marty Anna: *Straszne lata 1939-1941*. W rodzinie ziemiańskiej w Wodnikach woj. stanisławowskie, w pensjonacie niepokalanek w Jazłowie, wywiezienie do Kazachstanu, ucieczka. Wydruk komputerowy, 31 k.

37. Szuberlak Bolesław, ks.: *Pamiętnik. Wrzesień 1939 – grudzień 1943*. Po wybuchu II wojny ucieczka przez Węgry i Włochy do Anglii. Praca nauczycielska m. in. w Polskim Gimnazjum i Liceum w Szkocji (Dunalairstair House). Po wojnie działalność duszpasterska wśród Polonii w Edyburgu. Ponadto przekazano spisy osób odwiedzanych przez ks. B. S., dzienniki i notatki późniejsze (do 1991 r.). Rękopis, 9 zeszytów.

38. Telus Władysław: *Czas kraty*. Pobyt w ośrodku dla internowanych w Nysie podczas stanu wojennego (1981–1982). Rękopis, 120 s.

39. Terlecki Alfred, artysta malarz, pejzażysta: *Pamiętnik*. Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie – studia przed I wojną, potem profesura. Prywatna Szkoła Sztuk Pięknych. Tatarnictwo, znajomość z Rafałem Malczewskim. Wiele refleksji dot. sztuki, a w szczególności malarstwa. Załączono kilka dokumentów osobistych. Maszynopis, 2 tomy po ok. 40 k.

40. Tomaszewski Leszek: *Drugie konspiracyjne wcielenie Słowa Polskiego we Lwowie. Relacje byłych konspiratorów*. Ok. 70 relacji z czasów II wojny, ponad 30 fotografii, korespondencja, biografie działaczy. Maszynopis, 201 k.

41. *Uniwersytet za drutami. Oświata i nauka oraz wf i sport w oflagu C – Woldenberg 1940–1945*. Zbiór wspomnień kilkunastu osób, m.in.: K. Klimczewskiego, W. Kosińskiego, J. Bohatkiewicza, J. Wierzchowskiego, W. Modzelewskiego i in. Zawiera spisy nazwisk, kserokopie fotografii i dokumentów. Maszynopis, 144 k.

42. Wałkowiak Agnieszka: *Wspomnienia o pracy w szkolnictwie wyższym we Wrocławiu w l. 1945–1981*. Praca we Wrocławiu od 1942 r., w latach 1945–1950 w Referacie Muzeów i Ochrony Zabytków Delegatury Ministra Oświaty we Wrocławiu, od 1950 r. w administracji Politechniki Wrocławskiej, później w archiwum PWr. Fragmenty były drukowane. Maszynopis, 62 k.

43. Wielopolski Alfred: *Wspomnienia*. Dzieje rodu Wielopolskich. Dzieciństwo, obyczaje dworskie, studia na Uniwersytecie Warszawskim w latach dwudziestych XX w. Praca w służbie państwowej II RP (m.in. w Kancelarii Cywilnej prezydenta Mościckiego). Kampania wrześniowa 1939. Załączone fotografie, luźne notatki. Maszynopis i rękopis, 1200 k.

44. Wigierski Mirosław: *Pamiętniki z lat 1944–1956*. Praca w zawodzie lekarza we Lwowie, działalność w ruchu oporu w czasie II wojny, aresztowanie, pobyt w wielu łagrach (m.in. Urał w Kraju Chabarowskim, Barlag na Kółymie) opisany ze szczegółami. Maszynopis i rękopis, 5 teczek.

45. Wróbel Wiktor: *Pamiętnik*. Gospodarstwo we wsi Dyczkowo, woj. tarnopolskie. Walka w POW w czasie I wojny, po wojnie działalność w Stronnictwie Ludowym. W senacie V kadencji z ramienia Obozu Zjednoczenia Narodowego. II wojna, wejście Armii Czerwonej, przesiedlenia. Przygotowania do repatriacji w 1944 r. Rękopis, ok. 200 s.

46. Zieliński Stanisław (1875–1953), adwokat, działacz polityczny z kręgu Dmowskiego: *Pamiętnik z lat 1875–1944*. Maszynopis, 6 tomów. Rodowód. Dzieciństwo i młodość na Kijowszczyźnie, wydarzenia w Rosji w czasie I wojny i rewolucji, współpraca z Romanem Dmowskim, praca w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Sprawowanie funkcji konsula generalnego w Berlinie w latach 1924–1930. Wypadki 1944 r. w Warszawie (powstanie, Żydzi w getcie warszawskim). Oprócz pamiętnika przekazano korespondencję, m.in. z prof. prof. Bohdanem Winiarskim i Władysławem Konopczyńskim, listy dot. pracy nad hasłami do *Polskiego słownika biograficznego* i in. (3 teczki). Ponadto w zbiorze znajdują się dokumenty osobiste i majątkowe, fotografie, materiały związane z pracą

S. Z. na stanowisku adwokackim, materiały dot. artykułu pt. *A imię jego czterdzieści i cztery* w „Tygodniku Powszechnym” z 1950 r., dokumentacja dot. Józefa Andrzejewskiego i Andrzeja Towiańskiego oraz materiały anegdotyczne S. Z. i wiersze Zofii Iwanickiej. 7 jednostek.

47. Żaba Waldemar, pseud. Bocian: *Wspomnienia*. 1997. Informacje o rodzinie. Dzieciństwo, młodość i kampania wrześniowa 1939 r. w Łomży. W latach 1939-1944 w dobrach Obabie na Wileńszczyźnie. Walka w AK, akcja „Burza”. Wywiezienie do Kaługi, praca przy wycince drzew. W 1947 r. powrót do kraju. Załączono oryginały i reprodukcje fotografii i dokumentów. Maszynopis, 1 teczka.

V. PAPIERY RÓŻNE

A. Papiery osobiste, rodzinne i naukowe.

1. Andruchówna Emilia: legitymacje, zbiór wizytówek i inne papiery z lat trzydziestych i czterdziestych XX w. ze Lwowa.

2. Bernacki Ludwik: świadectwa, fotografie rodzinne (XIX i XX w.), papiery z lat międzywojennych. Ponadto materiały genealogiczne i dokumenty (metryki) rodziny Bernackich.

3. Borzemski Wacław: informacje dot. uwięzienia W. B. w Tarnopolu w 1895 r. za działalność niepodległościową, odpisy listów z więzienia, kilka fotografii zbiorowych, m.in. komitetu redakcyjnego „Życia” we Lwowie z 1893 r.

4. Czajkowski Jan, repatriant z Kresów Wschodnich, kombatan: papiery osobiste, kilka fotografii.

5. Davies Norman (ur. 1939), historyk brytyjski: fragment archiwum obejmujący maszynopisy książek *Boże Igrzysko*, *Biały Orzeł*, *Czerwona Gwiazda* wraz z materiałami warsztatowymi, artykuły na tematy polskie, materiały dot. pracy pedagogicznej i uczestnictwa w konferencjach naukowych poświęconych historii Polski, materiały z konferencji prasowych na tematy polskie w Londynie. Zbiór zawiera także korespondencję (głównie naukową) i fragment papierów osobistych, artykuły i wycinki dot. N. D., a także prace innych osób. 10 jednostek.

6. Dziekan Ludmiła, lekarka, repatriantka ze Lwowa: dokumenty, korespondencja, fotografia. 3 te czki.

7. Felklowie, rodzina galicyjska spokrewniona z rodziną Rappé: dokumenty z przełomu XIX i XX w. (świadectwa, metryki itp.), papiery Feliksa F., urzędnika państwowego w Krakowie w latach międzywojennych, korespondencja rodzinna. 6 te czek.

8. Ganszyniec (Gansiniec) Ryszard, filolog klasyczny: wypisy i notatki w języku łacińskim. Uzupełnienie archiwum R. G. przekazanego w 1994 r.

9. Grodzicka-Czechowska Wacława (1885-1950), poetka: życiorys, materiały dot. twórczości, fotografie, informacje o rodzinie Grodzickich.

10. Ingłot Stefan (1902-1994), historyk, prof. UW: fragment archiwum zawierający życiorysy i ankiety personalne, fragmenty wspomnień dot. pracy naukowo-dydaktycznej, korespondencję naukową i prywatną (5 te czek). Są tu

także papiery związane z pracą na Uniwersytetach Jagiellońskim i Wrocławskim oraz w Instytucie Śląskim w Opolu (korespondencja urzędowa, materiały różnych osób, plany pracy, sprawozdania, opracowania). Wiele miejsca zajmują materiały obrazujące związki S. I. z Ossolineum – są to, oprócz fragmentów wspomnieniowych, materiały związane z działalnością w Radzie Naukowej ZNiO (kopie protokołów, korespondencja urzędowa itp.) i w Zespole Edytorskim oraz akta dot. rewindykacji zbiorów lwowskich 1945–1946. Zespół zawiera także zbiór prac S. I. i innych osób dot. historii wsi, m.in. materiały redakcyjne czasopisma „Wieś i Państwo” z lat powojennych, prace S. I. dot. Franciszka Bujaka, Franciszka Magrysia, Krzysztofa Kluka, pamiętnik E. Jarzyńskiego i inne materiały na temat rolnictwa na Rzeszowszczyźnie oraz prace i materiały dot. Albigojowej. Przekazano także dokumentację „Orki” (lewicowe czasopismo dla wsi z lat dwudziestych), materiały dot. spraw ukraińskich, dokumentacja Kongresu Stronnictwa Ludowego 7–8 II 1935, „Maurycego Kraińskiego zbiór materiałów do historii zniesienia stosunku poddańczego w Galicji (8 teczek odpisów i 2 tečki materiałów) oraz spis tymczasowy archiwum Fundacji Stanisława hr. Skarbka wykonany w 1938 r. W papierach znajduje się także album fotografii rodziny Bolesława Rozehnała, brata teścia S. I. 21 jednostek w 36 teczkach. Uzupelnienie archiwum S. I. przekazane w 1988 r.

11. Konopka Edward: świadectwa i legitymacje ze studiów politechnicznych we Lwowie w latach 1909–1920 oraz dokumenty wojskowe.

12. Korzycki Józef, żołnierz Armii Andersa, po wojnie na emigracji w Londynie: papiery osobiste, w tym kilka listów.

13. Kossakowie, linia australijska: kserokopie listów i dokumentów z XX w., tablica genealogiczna, artykuł *Inspector Ladislaus Kossak* (dot. młodszego brata Juliusza Kossaka).

14. Kurzeja Józef: papiery dla J. K. wydane przez Krajową Dyрекcję Skarbu we Lwowie, XIX w.

15. Kwaśniewicz Józef W.: świadectwa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

16. Lachowicz Feliks, mieszkaniec Drohobycza: papiery i notatki osobiste, wypisy z I połowy XX w.

17. Małcużyński Karol (1923–1984), publicysta m.in. Telewizji Polskiej, w latach 1976–1984 poseł: papiery osobiste, w tym kalendarzyki i fotografie, korespondencja (8 teczek), przemówienia sejmowe, artykuły, reportaże i scenariusze, m. in. audycji „Monitor”, a także materiały dot. Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich, ZaiKS-u, SDP, CIAC, Związków Twórczych i inne. 14 jednostek. Uzupelnienie archiwum K. M. przekazane w latach 1984–1987.

18. Matuszewska Helena: papiery osobiste i rodzinne oraz wspomnienia o niej spisane przez córkę Krystynę Matuszewską.

19. Michalik Bożena, artysta fotografik: papiery biograficzne, kilka XIX-wiecznych dokumentów rodzinnych, kopie dokumentów majątkowych z Worochty, stare fotografie rodzinne, korespondencja powojenna (m.in. listy Tadeusza Nuckowskiego), sztambuchy, W sumie 4 jednostki.

20. Michel Zdzisław: Zaświadczenia niemieckie z 1942 r. (2 szt.) i telegram z Kazachstanu.

21. Migurscy, rodzina: fragment archiwum rodzinnego zawierający dokumenty i korespondencję rodzinną od końca XVIII do lat osiemdziesiątych XX w., m. in. 11 listów Zygmunta Ludwika M. z Syberii z lat 1863-1868, listy uczestników powstań Walentego i Wacława Migurskich i in.), materiały dot. Kazimierza Osuchowskiego. W sumie 2 jednostki w 12 teczkach.

22. Nettik Wacław: dyplomy 1930-1931 (2 szt.).

23. Nowak Jeziorański Jan: dokumentacja wojenna dot. wypraw kurierskich (2 segregatory).

24. Paszkiewiczowie Janina i Edward, mieszkańcy Stryja: papiery osobiste i rodzinne z I połowy XX w.

25. Rappé Wilhelm: dokumentacja dot. pracy zawodowej w Wydziale Samorządowym i Fundacyjnym we Lwowie.

26. Rittner Tadeusz (1873-1942), dramaturg, prozaik: fragment papierów osobistych i rodzinnych, fotografie, korespondencja z wydawcami i rodzinna, drobne utwory w maszynopisach (*Rzeka, Z Wiednia, Z pamiętników konkurenta*).

27. Schuster Kamila (1902-1994), historyk, pracownik ZNiO w latach 1946-1987: dokumenty dot. studiów na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie i pracy oraz materiały biograficzne (2 teckach), papiery majątkowe (dokumenty hipoteczne realności Schusterów we Lwowie), fotografie osobiste i rodzinne, wiersze, m.in. okolicznościowe, o pracownikach ZNiO (2 teckach). Zbiór zawiera także korespondencję prywatną i naukową, powojenną, dot. m.in. wydania lustracji woj. sandomierskiego i lubelskiego (11 teczek). W sumie 6 jednostek.

28. Bogdan Suchodolski (1903-1992), kulturoznawca, pedagog, członek PAN: materiały dokumentujące działalność społeczną i prace redakcyjne. Wśród nich: artykuły B. S. i innych autorów (np. *Kult przeszłości wśród szlachty polskiej XVI wieku*) dot. historii Polski i historii kultury, materiały warsztatowe i ilustracyjne do *Dziejów kultury polskiej*. Ponadto w zespole znajduje się korespondencja urzędowa - zaproszenia, życzenia okolicznościowe, niewielka ilość papierów osobistych (notes z adresami, odpisy ulubionych wierszy) i pośmiertnych (wycinki, kondolencje) oraz fotografii. 10 jednostek. Uzupełnienie archiwum B. S. przekazanego w 1993 r.

29. Truszkowscy, rodzina: relacje, biogramy i dokumenty dot. udziału przedstawicieli rodziny w II wojnie światowej.

30. Witwicki Janusz (1903-1946), architekt, historyk sztuki, plastyk, twórca Panoramy Plastikowej Dawnego Lwowa: fragment papierów osobistych z lat międzywojennych, m.in. zeszyt z notatkami i szkicami z okresu studiów, kilka listów, notatki, curriculum vitae. Papierom towarzyszy fragment dokumentacji budowy Panoramy Plastikowej Dawnego Lwowa 1936-1946: księga pamiątkowa z wpisami zwiedzających, zeszyty z zapisami prac i wykonawców 1940 i 1941, korespondencja J. W., kosztorysy, kopie fotografii modelu 1:200 i in. Zbiór uzupełnia opracowanie Michała Witwickiego pt.: *Janusz Witwicki, twórca Panoramy Plastikowej Dawnego Lwowa. Materiały do życia i twórczości z załączonymi*

kserokopiami opinii rzeczoznawców dot. naukowej wiarygodności Panoramy z Archiwum Miejskiego we Lwowie.

31. Zawadzka Krystyna (ur. 1921), repatriantka ze Lwowa, bibliotekoznawca: papiery rodzinne i osobiste. Wśród nich papiery lwowskiej rodziny Obertyńskich z 1 połowy XX w.: dokumenty, odpisy modlitw i wierszy Amelii Obertyńskiej, papiery osobiste Aleksandry, Stanisława i Włodzimierza Obertyńskich, sztabuchy Anieli Obertyńskiej z Radziejowskich (5 szt.), album z fotografiami rodzinnymi, korespondencja rodzinna Anny Łękawowej z Obertyńskich (głównie listy do K. Z.), papiery osobiste, fotografie i korespondencja Stanisława Obertyńskiego, prezydenta Sądu Okręgowego we Lwowie. Ponadto papiery rodziny Zawadzkich: wycinki prasowe, zdjęcia, papiery osobiste Włodzimierza Zawadzkiego (sędziego w różnych miejscowościach w Galicji wschodniej), korespondencja Aleksandry i Włodzimierza Zawadzkich (głównie listy do K. Z.). Zbiór uzupełniają opracowania genealogiczne dot. rodzin Obertyńskich, Łękawów i Zawadzkich (głównie rodziny Aleksandra Obertyńskiego h. Sas). Papiery osobiste K. Z. to przede wszystkim: legitymacje, świadectwa, życiorysy, albumy fotograficzne (2 szt.), odpisy wierszy i modlitw. Osobisty charakter mają dzienniki i zapiski z lat 1938–1996. Wspomnieniowy charakter mają także odpowiedzi na konkursy i ankiety. Ponadto w zbiorze znajduje się korespondencja prywatna K. Z. z lat powojennych, m.in. listy od duchownych. 18 jednostek.

Oprócz ww. pozycji do zbioru rękopisów przyjęto drobne materiały dot. różnych osób. Znajdują się wśród nich: zbiór papierów osobistych, fotografii, teatralia (afisze, druki) pochodzące ze Lwowa z lat międzywojennych, fotografie z pogrzebu prof. Bolesława Jałowego we Lwowie w 1943 r., nekrologi Aleksandra Fredry, druki ulotne z lat 1915–1917 dotyczące Tadeusza Rutowskiego, odpis wierzytelny aktu dot. udziału Bolesława Szpunara i innych w bitwie pod Łowczówkiem 25 grudnia 1914 r. oraz notatki do biogramu Romana Dmowskiego ze zbioru rodziny Niklewiczów.

B. Materiały historyczne dotyczące zagadnień politycznych, społecznych i gospodarczych.

1. Archiwum Klubu Polsko-Kanadyjskiego w Ottawie. Pełna dokumentacja działalności Klubu. Wśród papierów znajduje się korespondencja, akta bieżące i materiały informacyjne Klubu z lat 1936–1995. Ponadto zbiór zawiera: statuty, materiały dot. historii i charakterystyki działalności Klubu; protokoły zebrań; dokumentację finansową Klubu, pisma obrazujące starania o dotacje; dokumentację Komisji Telewizyjnej (1986–1991), Komisji Skarbu Narodowego (1953–1978) i Komitetu Milenium Polski Chrześcijańskiej (1963–1966); korespondencję i inne materiały dot. inicjatyw podejmowanych przez Klub (wydania listów Chopina, badań nad folklorem polskim w Kanadzie); papiery dot. Polsko-Kanadyjskiego Ośrodka Pionierskiego w Wilnie, 100-lecia polskiego osadnictwa w Kanadzie; materiały dot. działalności Kongresu Polonii Kanadyjskiej 1957–1986, jego zjazdów, konferencji itp. 25 jednostek akcesyjnych w 34 teczkach i paczkach.

2. Papiery Stronnictwa Narodowego z Londynu: dokumentacja działalności Stronnictwa Narodowego na Przymusowym Wychodźstwie 1976-1995 - komunikaty, pisma, protokoły; protokoły posiedzeń Centralnego Wydziału Wykonawczego Stronnictwa Narodowego 1976-1979 (wyjątki z protokołów); korespondencja z Powiernikami Stronnictwa Narodowego, Stronnictwem Narodowo-Demokratycznym w Warszawie, Fundacją im. R. Dmowskiego i innymi 1990-1995; materiały dot. administracji i sprzedaży Domu SN na Przymusowym Wychodźstwie 1965-1995. 4 jednostki w 3 teczkach i 2 paczkach.

3. Dokumentacja działalności organizacji polskich na Bliskim Wschodzie - Rady Naczelnej Uchodźstwa Polskiego, Komitetu Polskiego w Palestynie, Zjazdu Przedstawicieli Polskich Organizacji Społecznych w czasie II wojny. Zespół zawiera ponadto druki ulotne i informacyjne, czasopisma ww. organizacji oraz korespondencję Stronnictwa Narodowego na Wschodzie 1942-1947. 3 jednostki.

4. Dokumenty dot. Polaków zesłanych na Kółkę podczas II wojny. Spisy osób zmarłych, wykazy i plany obozów, relacje więźniów pracujących przy wydobyciu złota, zaświadczenia o zwolnieniu i inne. 2 jednostki w 3 teczkach.

5. Dokumentacja działalności AK na Kresach Wschodnich (opracowania, dokumenty w oryginałach, kserokopiach i odpisach, relacje świadków, korespondencja) ze zbioru prof. Jerzego Węgierskiego. Materiały te dotyczą: Komendy Okręgu ZWZ-AK 1941-1944; Okręgu Stanisławów ZWZ-AK 1941-1944; Okręgu Tarnopol ZWZ-AK 1941-1944; Lwowskiego Obszaru ZWZ-AK i jego żołnierze (3 tecki); okresu okupacji sowieckiej 1939-1941 w Małopolsce Wschodniej (6 teczek); Komendy Obszaru nr 3 ZWZ-AK 1941-1944 (5 teczek). Zbiór zawiera także materiały źródłowe do *Słownika biograficznego konspiracji lwowskiej* (2 tecki). 7 jednostek w 17 teczkach.

6. Dokumentacja działalności lwowskiej AK (oddziałów „Warty” BiP AK) zebrana przez Wojciecha Myślenickiego (Władysława Śledzińskiego). Kserokopie oświadczeń żołnierzy, dokumentów, papierów z archiwum „WII” Oddziałów Leśnych „Warta”, praca *Konflikty polityczne w czasach konspiracji*.

7. Fragment dokumentacji działalności konspiracyjnej na Kresach Wschodnich w latach II wojny. Zawiera m.in. rozkazy, pokwitowania, odpisy ulotek radzieckich, opracowanie dot. kampanii gorzelnianej, odpis pamiętnika więźnia Oświęcimia, materiały Polskiego Komitetu Opiekuńczego w Tarnopolu itp.

8. Materiały dot. Pomorskiej Chorągwi Harcererek w latach 1919-1945. Uzupełnienie daru z 1987 r.

9. Materiały dot. „Ogniska” - internatu dla dziewcząt przy gimnazjum Związku Osadników na Wołyniu w Równem w latach 1937-1940. Wspomnienia (m.in. Jadwigi Steit), korespondencja, fotografie, prospekty dot. działalności muzycznej itp.

10. Dokumentacja dot. działalności Towarzystwa Zaliczkowego Pracowników Poczty we Lwowie w latach 1925-1939.

11. Dokumentacja RKS „Solidarność” w stanie wojennym. Korespondencja (m.in. Władysława Frasyniuka), teksty dot. sytuacji politycznej, spisy internowanych, wiersze satyryczne itp. 2 tecki.

12. Materiały dot. prób powołania Fundacji Ossolineum przez Wydawnictwo

Ossolineum, Oddział w Warszawie w latach 1989–1990 zebrane przez Feliksa Filipka (m. in. korespondencja, plany, papiery majątkowe itp.)

13. „Regestrum Dispositionum Illustrissimae Domui Wielopolscianae [...]” Sumariusz dokumentów rodziny Wielopolskich z XIV–XVII w. Rękopis z końca XVII w., 492 s.

14. „Akta według praw nay Jasnieyszych Monarchow” 1758. Wpisy piśmem różnych rąk.

15. „Księga inwentarzowa dóbr wszystkich całej schedy J. W. Imć. pana Franciszka Potockiego Wojewodzica Poznańskiego po uczynionym Recesie od opieki przez J. W. Imć. Pana Starostę Śniatyńskiego spisanych y Wetyfikowanych”. Dot. działu spadkowego po Stanisławie Potockim woj. poznańskim i Helenie z Zamoyskich Potockiej między Franciszkiem Ksawerym a Piotrem Potockimi w 1765 r. 245 s.

16. Księga sądowa urzędu grodzkiego żytomierskiego 1775, 956 k.

17. Akta hipoteczne dóbr Gostkowo, woj. płockie, XIX w.

18. Akta Sądu Pokoju powiatu ostrołęckiego, woj. płockie, XIX w. (12 szt.)

19. Dokumentacja dot. nieruchomości w osadzie Zaręby Kościelne, pow. ostrowski z 1895 r. (2 teczki).

20. Złota Księga Cechu Chrześcijańskich Mistrzów Stolarskich i Rzeźbiarskich i Wytwórców Instrumentów Muzycznych we Lwowie. Wpisy z 1929 r., kilka zdjęć.

21. Księgi posiedzeń Wydziału Powiatowego i Rady Powiatowej w Samborze z lat 1928–1939 z załącznikami do protokołów.

22. Ewidencja urzędników gminy Sambor i instytucji państwowych oraz akta personalne pracowników Wydziału Powiatowego.

VI. DOKUMENTY

1. Dyplom doktora nauk medycznych Ludmiły Dziekan 1966. Papierowy.
2. Dyplom doktora nauk humanistycznych Krystyny Zawadzkiej 1979. Papierowy.

3. Świadczenia Augusta J. Baumgardta dot. nauki w zawodzie kominiarskim. Lwów 1936 (2 sztuki). Papierowe z pieczęciami papierowymi.

4. Dyplom doktora praw Bronisława Henryka Michalewskiego, Lwów 1893. Pergaminowy z pieczęcią woskową.

5. Dokument Augusta III nadający Tomaszowi Lamkowskiemu gospody w ekonomii królewskiej rogozińskiej 1754. Papierowy z pieczęcią papierową.

6. Dokumenty dot. spraw majątkowych rodziny Ossolińskich, wystawiane przez Augusta II i Stanisława Augusta Poniatowskiego, Warszawa i inne miejscowości 1709–1773 (11 sztuk). Papierowe z pieczęciami papierowymi.

7. Dokument cesarza Józefa II nadający wolności i herb miastu Drohobycz, Wiedeń 1788. Pergaminowy z pieczęcią lakową wiszącą w puszcze metalowej.

8. Dyplom o fundacji sztandaru 9 Pułkowi Ułanów przez mieszkańców miasta i powiatu Drohobycz 1920. Pergaminowy.